

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ, СКОЄНИХ ДІТЬМИ, АБО ЗА УЧАСТІ ДІТЕЙ

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

Дрозд В.

Науковий керівник: д.ю.н., доц. Блінова Г.О.

За загальним правилом, адміністративна відповідальність настає для осіб, що досягли 16 років. Але, п. 2, ч. 1 ст. 247 ст. 221 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП) визначено, що провадження в справі про адміністративне правопорушення не може бути розпочато, а розпочате підлягає закриттю, якщо особа не досягла 16-річного віку на момент вчинення адміністративного правопорушення. Тобто, відповідно до цієї норми законодавства, особа у віці від 14 до 16 років не може бути притягнута до відповідальності [1, с.76].

Якщо особа, на момент вчинення адміністративного правопорушення досягла 16 років, то вона підлягає адміністративній відповідальності на загальних підставах, у разі вчинення правопорушень, передбачених положеннями статей КУпАП, а саме:

— адміністративні правопорушення в галузі охорони здоров'я населення (стаття 44 КУпАП);

— адміністративні правопорушення, що посягають на власність (стаття 51 КУпАП);

— адміністративні правопорушення щодо керування транспортними засобами та інші порушення правил дорожнього руху (статті 121-127,130,139 КУпАП);

— адміністративні правопорушення в галузі торгівлі, в сфері послуг і підприємницькій діяльності (частиною другою статті 156 КУпАП);

— адміністративні правопорушення, що посягають на громадський порядок і громадську безпеку (статтями 173, 173-4, 174, 183-1 КУпАП);

— адміністративні правопорушення, що посягають на встановлений порядок, та правопорушення в галузі розпорядження різними видами зброї та бойовими припасами (185, 190 – 195 КУпАП).

Підкреслимо, що у відповідності до КУпАП адміністративні правопорушення, вчинені неповнолітніми особами, розглядаються виключно суддями районних, районних у місті, міських чи міськрайонних судів.

Особливість полягає в тому, що згідно ч. 2 ст. 6 Закону України «Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей», вищевказані справи розглядаються спеціально уповноваженими на те суддями, за участю представників служб у справах дітей, крім випадків, передбачених Законом.

Окремо слід зазначити, що вчинення правопорушення неповнолітнім визнається обставиною, що пом'якшує відповідальність за адміністративне правопорушення.

За ст. 13 КУпАП, до осіб віком від 16 до 18 років, застосовуються заходи впливу, передбачені статтею 24-1 КУпАП, а саме:

— зобов'язання публічно або в іншій формі попросити вибачення у потерпілого;

— попередження;

— догана або сувора догана;

— передача неповнолітнього під нагляд батькам або особам, які їх замінюють, чи під нагляд педагогічному або трудовому колективу за їх згодою, а також окремим громадянам на їх прохання [2, с. 84].

Якщо у результаті правопорушення було заподіяно майнову шкоду (у розмірі не більше одного неоподатковуваного мінімуму доходів громадян), то суддя має право покласти на винну неповнолітню особу відшкодувати заподіяну шкоду, або зобов'язати своєю працею усунути її, за умови, якщо неповнолітній має самостійний заробіток. Крім того, ч. 2 ст. 307 КУпАП передбачено, що у разі відсутності самостійного заробітку, який наявний у осіб віком від 16 до 18 років, які вчинили адміністративне правопорушення, штраф стягується з батьків або осіб, які їх замінюють. В інших випадках, питання про відшкодування майнової шкоди неповнолітнім вирішується в порядку цивільного судочинства, що передбачається ст. 1179 Цивільного кодексу України.

Однак, законодавством передбачена відповідальність інших осіб за вчинення неповнолітніми адміністративних правопорушень, зокрема – накладення штрафу на батьків, або осіб, які їх замінюють.

Варто зазначити, що нормами ст. 184 КУпАП регламентована відповідальність батьків або осіб, що їх замінюють за ухилення або неналежне виховання дітей.

Отже, законодавством України передбачена процедура розгляду справ про адміністративні правопорушення за участю неповнолітніх осіб, а також визначений перелік протиправних діянь, за які неповнолітні підлягають адміністративній відповідальності.

Перелік посилань

1. Адміністративне право України : [підручник] / [Ю.П. Битяк, В.М. Гаращук, О.В. Дьяченко та ін.] ; за ред. Ю.П. Битяка. Київ: Юрінком Інтер, 2007. 544 с.

2. Алфьоров С.М. Адміністративне право. Загальна частина : [навчальний посібник] / С.М. Алфьоров, С.В. Ващенко, М.М. Долгополова, А.П. Купін. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 216 с.